

N:o 92.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beredande af ytterligare medel till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen; gifven Stockholms slott den 24 mars 1898.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att hvad som för innevarande år kan utöfver det af 1897 års Riksdag beviljade anslag erfordras till gäldande af de ersättningar, som jemlikt nådiga kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på reqvosition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skola af statsmedel utgå, må genom statskontoret af tillgängliga medel förskjutas, med rätt för Kongl. Maj:t att hos Riksdagen i vanlig ordning till ersättande anmäla samma förskott.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

E. von Krusenstjerna

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen uti Statsrådet å Stockholms slott den 24 mars
1898.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANNERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER.

Departementschefen statsrådet von Krusenstjerna anförde vidare i underdånighet:

Sedan Eders Kongl. Maj:t uti nådig proposition till 1897 års Riksdag föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1898 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett anslag af 75,000 kronor att användas till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att låta utaf sagda belopp under år

1897 af tillgängliga medel förskjuta 25,000 kronor, hade Riksdagen uti skrifvelse den 13 maj 1897, med tillkännagifvande att Riksdagen föreställde sig, att utgifterna för tillverkning af tuberkulin, verkställande af undersökningar jemte öfriga åtgärder, som dermed egde sammanhang, äfvensom utgifning och spridning af skrifter i ämnet kunde begränsas till omkring 30,000 kronor och att till belöningar för bemödanden till tuberkulosens förekommande och hämmande ett belopp af omkring 20,000 kronor borde vara tillräckligt, förklarar, att Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts framställning, att Riksdagen på extra stat för år 1898 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett anslag af 50,000 kronor att användas till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att låta utaf sagda belopp under år 1897 af tillgängliga medel förskjuta 15,000 kronor.

Derefter behagade Eders Kongl. Maj:t den 15 oktober 1897 utfärda två kungörelser dels angående villkoren för erhållande af belöning för bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos hos nötkreaturen, enligt hvilken ett belopp af högst 20,000 kronor af de sålunda anvisade medlen finge till sådana belöningar användas, och dels angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning. Denna ersättning skulle, enligt sistnämnda kungörelse, hufvudsakligen gäldas af statsmedel och utgå af förenämnda anslag.

Då, i enlighet med den af Riksdagen uttalade mening rörande storleken af det belopp, som borde ifrågakomma att användas till belöningar för bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos hos nötkreatur, Eders Kongl. Maj:t, på sätt jag redan erinrat, förklarar, att ett belopp af högst 20,000 kronor finge till sådant ändamål användas, återstå till bestridande af öfriga med anslaget afsedda ändamål allenast omkring 30,000 kronor. Af dessa medel skola utgå, förutom nyss omförmälda, å statsverket belöpande andel i ersättningar enligt sistnämnda nådiga kungörelse den 15 oktober 1897, jemväl, enligt nådigt bref samma dag, dels 5,800 kronor, som mot redovisningsskyldighet ställts till veterinärinstitutets förfogande att under åren 1897 och 1898 användas för tillverkande af tuberkulin vid veterinärinstitutet, inköp af därför erforderlig termostat, arfvode åt ledaren af tillverkningen samt anställande af ett laboratoriebiträde, dels arfvode, efter 4,000 kronor om året, till en af Eders Kongl. Maj:t för tiden intill den 1 januari 1899 särskildt förordnad legitimerad veterinär, hvilken skulle såsom ledamot hos landtbruksstyrelsen handlägga och föredraga tuber-

kulinären, dels 300 kronor, som stälts till landbruksstyrelsens förfogande att användas till anställande af en vaktbetjent till biträde åt nyssnämnde föredragande, dels ock 1,500 kronor, af hvilket belopp, som stälts till medicinalstyrelsens och landbruksstyrelsens förfogande, 1,300 kronor skulle användas till två pris för och tryckning af en täflingskrift om faran af tuberkelsjukdomen hos husdjuren, särskildt nötkreaturen, angelägenheten af dess motarbetande och lämpligaste sättet derför och återstående 200 kronor till tryckning och spridning af upprop angående åtgärder mot tuberkelsjukdomen.

Uti underdånig skrifvelse den 12 nästlidne februari har nu landbruksstyrelsen anmält, att till landbruksstyrelsen inkommit räkningar å de belopp, som enligt nådiga kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skola af statsmedel gäldas, hvilka räkningars sammanlagda belopp den dag, landbruksstyrelsens skrifvelse är dagtecknad, uppgått till 15,916 kronor 55 öre; att föredragandens af tuberkulinären hos styrelsen arfvode för den del af år 1897, hvarunder han tjenstgjort såsom sådan, uppgått till 533 kronor 31 öre; att, till följd deraf att, sedan landbruksstyrelsen genom nådiga brefvet den 15 oktober 1897 erhöll befallning att på requisition kostnadsfritt tillhandahålla tuberkulin åt djuregare och legitimerade veterinärer, vid veterinärinstitutet icke kunnat tillverkas den erforderliga qvantiteten tuberkulin, beroende derpå dels att institutet först långt senare erhållit den ytterligare termostat, som i nyssnämnda nådiga bref omförmäles, dels ock att tuberkulintillverkningen till en början till stor del misslyckades, landbruksstyrelsen varit nödsakad att, för att förtroendet för denna angelägenhet icke redan från början skulle rubbas, från Köpenhamn anskaffa den felande mängden tuberkulin, 5,000 kubikcentimeter, motsvarande 5,765,15 gram, hvarför kostnaden uppgått till 1,257 kronor 50 öre, hvaremot återstoden af den från landbruksstyrelsen utlemnade mängden tuberkulin, 11,506,10 gram, eller 5,740,95 gram levererats från veterinärinstitutet; och att landbruksstyrelsen, förutom nyssnämnda utgifter, fått vidkännas ytterligare kostnader för ifrågavarande angelägenhet, hvilka styrelsen icke ansåge sig kunna betala af sitt anslag till expenser, nemligen för annonser för den i nådiga brefvet den 15 oktober 1897 omförmälda pristäflan för åstadkommandet af en lämplig skrift om faran af tuberkelsjukdomen hos husdjuren m. m., 120 kronor 11 öre, samt för åtskilliga småutgifter, 12 kronor 70 öre.

Af landtbruksstyrelsen förskotterade medel uppginge sålunda till sammanlagdt 1,390 kronor 31 öre; hvarför landtbruksstyrelsen anhölle att för detta förskott varda ersatt.

De utgifter, i hvad de för närvarande vore till siffran kända, som torde böra gäldas af omförmälda 30,000 kronor af de utaf Riksdagen uti förevarande hänseende anslagna medel, utgjorde sålunda:

för tillverkning af tuberkulin m. m.	5,800: —
till arfvode åt föredraganden i tuberkulinärenden	4,533: 31
» arfvode åt en vaktbetjent	300: —
» två pris samt tryckning m. m. af skrifter	1,500: —
» ersättning åt veterinärer, som verkställt tuberkulinundersökningar	15,916: 55
» ersättande af landtbruksstyrelsens förskott	1,390: 31
Summa kronor	29,440: 17.

Vid sådant förhållande skulle af dessa 30,000 kronor återstå disponibla allenast 559 kronor 83 öre, hvilket belopp uppenbarligen icke försloge till betäckande af de utgifter, som för ifrågavarande angelägenhet vore under året att förvänta.

Under åberopande häraf har landtbruksstyrelsen uti sin underdåniga skrifvelse vidare anført, att åtgärder måste vidtagas för beredande af ytterligare medel för ifrågavarande ändamål eller ock nådiga kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, förklaras upphöra att gälla, men att landtbruksstyrelsen, med afseende å det stora intresse, som inom landet väckts för ifrågavarande, för boskapsskötseln och mejerihandteringen lika viktiga angelägenhet, tuberkulossjukdomarnas utrotande ur ladugårdarna, ansåge det i hög grad önskligt, att sådan ersättning fortfarande finge utgå.

I anledning af landtbruksstyrelsens underdåniga skrifvelse har, till följd af nådig remiss, statskontoret den 7 innevarande månad inkommit med underdånigt utlåtande och deruti meddelat, bland annat, att till direktionen för veterinärinstitutet, efter derom gjord requisition, utbetalts hela det för tuberkulintillverkning m. m. för åren 1897 och 1898 anvisade belopp 5,800 kronor, samt vidare, då Riksdagen vid behandling af förenämnda proposition i hufvudsakliga delar godkänt hvad af Eders Kongl. Maj:t föreslagits rörande de särskilda ändamål, för hvilkas tillgodoseende det begärda anslaget skulle användas, och förty

den omständigheten att det af Riksdagen för samma ändamål anvisade anslag visat sig blifva otillräckligt för bestridande af vissa af de med anslaget afsedda kostnader, nemligen de som föranleddes af veterinärernas tuberkulinundersökningar, ej syntes böra föranleda dertill, att dylika undersökningar ej vidare skulle få med bidrag af statsmedel på sätt hittills skett företagas, hemställt att Eders Kongl. Maj:t måtte anbefalla statskontoret att, för fortsatt gäldande af ifrågavarande kostnader af tillgängliga medel förskjuta och i vanlig ordning hos Eders Kongl. Maj:t till ersättande anmäla hvad i förevarande hänseende kunde för innevarande år erfordras, dock ej utöfver 25,000 kronor.

Enligt af landtbruksstyrelsen lemnad uppgift hafva efter den 12 nästlidne februari till landtbruksstyrelsen inkommit ytterligare räkningar å sådana ersättningar, som enligt nådiga kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skola af statsverket gäldas, hvilka ersättningar denna dag uppgå till sammanlagdt 6,303 kronor 55 öre.

Då de skäl, som föranledt nådiga propositionen till 1897 års Riksdag om anvisande af medel till förekommande och hämmande af tuberkel-sjukdomar hos nötkreaturen, fortfarande äro för handen och till och med vunnit i styrka genom det stora intresse, hvarmed dessa undersökningar omfattats af ladugårdsinnehafvare i skilda delar af landet, anser jag mig icke kunna tillstyrka upphäfvandet af nådiga kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, en åtgärd som i de flesta fall skulle hafva till naturlig följd dessa undersökningars afbrytande. Och äfven om en eller annan ladugårdsegare skulle komma att fortsätta med undersökningarne, torde det i alla händelser icke kunna anses lämpligt att, då staten en gång åtagit sig att till hufvudsaklig del gällda de kostnader, som äro förenade med tuberkulinundersöknings verkställande, sedermera, efter det törhända för ladugårdsegaren dyrbara åtgärder af honom redan vidtagits i ett af staten såsom allmännyttigt betecknadtt syfte, staten återtager detta åtagande och derigenom tvingar ladugårdsegaren antingen att underkasta sig ytterligare, från början icke påräknade utgifter eller ock att afbryta hvad han i antydda syftet redan åtgjort.

Derest icke ändamålet med ifrågavarande af Riksdagen beviljade anslag skall förfelas, måste derföre ytterligare medel beredas för fullföljande af de med understöd af samma medel redan påbörjade tuber-

kulinundersökningar. Då emellertid Riksdagen bestämt dessa medel till visst belopp, icke obetydligt understigande det af Eders Kongl. Maj:t uti omförmälda proposition begärda, torde det behof af ökade medel, som numera visat sig förefinnas, böra hos Riksdagen anmälas.

Jag får sålunda och med afseende jemväl derå, att beloppet af dessa medel icke för närvarande kan till siffran angifvas, i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att hvad som för innevarande år kan utöfver det af 1897 års Riksdag beviljade anslag erfordras till gäldande af de ersättningar, som jemlikt nådiga kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skola af statsmedel utgå, må genom statskontoret af tillgängliga medel förskjutas, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att hos Riksdagen i vanlig ordning till ersättande anmäla samma förskott.

Tillika hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t måtte anbefalla statskontoret att af innevarande års anslag till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen till landtbruksstyrelsen, mot redovisningsskyldighet i vanlig ordning, utanordna det mot förenämnda, af landtbruksstyrelsen gjorda förskott svarande belopp, 1,390 kronor 31 öre.

Denna af Statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla och förordnade, att proposition till Riksdagen af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle i vanlig ordning utfärdas.

Ex protocollo:

Carl G. Edman.